

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvème ANNÉE

15 Août 1930

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 303

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türki-
ye için 2 1/2, Âlâ kâğıd-
lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirini beşinci sene

15 Ağustus 1930

ÖRÜMCEKLER

2

Örümcekler sinek avlamakdaki sabırları kadar büyük bir cür'et ve cesâretle de tanınmış böceklerdendirler, En büyüğü beş santimetre tulünde bulunan nevilere müşâhede altına alınan bir örümceğin yanına konulan, kendisinden büyük hayvanlarla, meselâ kuyruk hisâba katılmayarak yalnız bedeni yedi santimetre uzun bir kertenkele, hattâ 10 santimetre tulünde bir akrep ile de mücadeleye girerek galebe ettiği görülmüştür; ilk hamlede akrebin kuyruk sokumuna sıçrayıp keskin dişleriyle kuyruğu kopararak tehlikeyi bertaraf etmiştir; maamâfi şu galebe tesâdüfi zaferlerden olup ikinci bir akrebe mağlup olmuştur. Natüralistler, örümcek nevilerinin ekseri zehirli olduklarını söylüyorlar; bunlar dâimâ diri sinek, böcek tutarak yediklerinin avlarını derhal öldürerek rahat, rahat yemek için ısırırken zehirlerini zerk ederler; bunların zehirleri insanlara ve büyük hayvanlara vahim bir te'sir yapamaz. Tarantül denilen bir nevi örümcek, isminden dolayı zannedildiği veçhile yalnız İtalyanın « Tarant » kasabasına ve ya havalisine mahsus olmayub İtalyanın her tarafı gibi bütün Avrupada ve memleketimizde de vardır, hattâ Niğde köylerinde, diğer örümceklerden daha büyük olmasından ve ayaklarının pek uzunluğundan dolayı « Allah deveşi » dediklerini hatırlıyorum. Bu örümceğin zehiri ısırdığı insanlarda türlü, türlü garib hastalıklar, raks ve teganni gibi iptilâlar peyda etmesine ve hastalıklar kadar tühaf tedâvî usullerine dair asırlardan beri devam eden hurafelere, son asrın natüralistleri bir çok tecrübelerle kat'î surette bunları çürüttükleri halde halâ inananlar vardır.

Örümcekler hava değişikliklerini vuku'larından 7, 8 saat evvel hissettikleri için, meselâ ağ yapıyorlarsa rüzgâr esmeden, yağmur yağmadan evvel ameliyatı ta'til ederek yuvalarının içine çekilirler; dikkat edilirse bunlardan barometre, iğrometre gibi istifade olunabilir.

Örümceklerin pek ma'rûf olan bu kehanetlerine tarihi misaller de vardır :

1794 de Fransa ile Hollanda arasındaki muharebede Hollanda arazısı sularla muhat ve mestur olmasından dolayı ilerilemek imkânsızlığını gören Fransa ordusu kumandanı, beyhu-

de intizara nihayet vererek avdet etmek üzere bulunduğu sırada, Hollandalılar tarafından evvelce esir edilmiş olan, Fransız ceneral, muâvininden aldığı mektupda, örümcek kehanetine istinaden, yakında havalar soğuyup sular donacağı bildirildiğinden kumandan ric'atden vazgeçmiştir. Filhakika havalar soğuyup bir kaç gün sonra sular donmuş olduğundan ordu buzlar üstünden yürüyerek Amsterdama kadar gitmiştir.

Örümcek nevilerinden bir çoğu seyyardırlar, kışı, yazı başka, başka iklimlerde geçirirler; hava tarikle yapılan bu seyrü seferler cidden hayrete şayandır. Bahar ve güz mevsimlerinde kırlarda, mebzulyetle görülen ve bizce dikkat edilmediği için hiç bir isim verilmiyen, fakat dikkat ve tedkik eden milletlerce « mer-yem ipliği, Bakır ipliği » gibi namlar takılan örümcek ipekleri şedid rüzgârların duvarlardan, ağaçlardan koparup uçurduğu yuvalar, yahut ağ telleri olmadığı, furtunalı günlerden sonra değil, bil'akis en sâkin günlerin ferdalarında görülmeleriyle anlaşılmıştır ki bu ankazlar seyyâr örümceklerin yazlık ve ya kışlık ikamet-gâhlarına giderken, yahut gelirken kullandıkları suûd ve nakil vasıtalarıdır. Örümcekler bizim fark edemeyeceğimiz derecede hafif hava cereyanlarını his ve ifraz ettikleri ipeklerin son derecede yeniliğinden istifade ederler.

Uzak bir yere gitmek ve ya bir çayı, bir ırmağı geçmek. yahut aralarında hayli mesafe bulunan bir ağaçdan, bir binadan diğerlerine tel çekerek, ağ kurmak isterlerse maksatlarına şu suretle muvaffak olurlar; meselâ, bir binadan diğerine geçecekse binanın ucuna gelüp hava ceryanını muvafık bulduğu anda hemen domalarak havaya bir ipek teli salıverir; ya pışkan bir madde ile sıvalı olan bu tel uçarak arzu edilen mahalle temas eder etmez yapışır diğer ucunda örümcek bulunduğu mahalle yapışdırarak bu telin üstünden bir hayal gibi sür'atle geçer; maksat yalnız geçmek olmayup da ağ kurmak ise geçerken bir tel daha çekerek halatını takviye eder. Ziyaya maruz olmadıkça, her gözün seçemeyeceği derecede ince olan bu tellerin her biri dört telden müteşekkil olduğu halde ipek böceği tellerinden 90 def'a daha incedir.

Ebubekir Hazim

TASHİH :

Evvelki nushamızda münderic örümcekler mekalesindeki 35000 rakamında bir sıfır fazladır üç bin beşyüzdür.